

[Larsen (Bjerre).]

mening, saa maa man forme Loven saaledes, at den kan gælde flere Aar ud i Fremtiden, og saaledes, at Konjunktursvingningerne ikke overrasker en skønne Dag til ubodelig Skade og Fortræd for den Stand og det Samfund, man lovgiver for.

At Ekspropriationsbestemmelsen skulde være grundlovsstridig, synes jeg ikke, der kan være Tale om. Ekspropriation skal kun anvendes, naar Almenvellet kræver det, og den bliver ikke anvendt, førend Priserne paa Jord ligger saa højt, at det menes uforvarligt at købe, og ikke anvendes, førend det er umuligt at fremskaffe Jord paa anden Maade til en rimelig Pris. Maa jeg da spørge, om Almenvellet ikke kræver, at man skaffer Jord til vor Ungdom til rimelige Priser?

Og overfor det saa meget omtalte og omstridte Spørgsmaal: Ekspropriation kan kun foretages, naar der ydes fuld Erstatning, findes der ogsaa Bestemmelser derom i Loven i Aar lige saa vel som i Fjor. Da det først udarbejdede Forslag i Fjor ikke for Lovens Modstandere syntes tilstrækkeligt og tydeligt nok at sige, at der skulde ydes fuld Erstatning, saa stillede den højtærede Landbrugsminister meget hurtigt et Ændringsforslag, og dette er fulgt ved det foreliggende Lovforslags Udarbejdelse, hverken mere eller mindre.

I Lovforslagets § 11 tages der Sigte paa at fremskaffe Byggepladser og Have-lodder ved Byerne. Her kan, som ovenfor nævnt, ogsaa i visse Tilfælde foretages Ekspropriation: saafremt de ledige Beboelseslejligheder i det sidste Aar maatte have udgjort mindre end 5 pCt. af samtlige til Beboelse egnede Lejligheder i Kommunen, skal Kommunalbestyrelsen bære berettiget til at forlange det til Efterspørgselen svarende Areal eksproprieret. Ekspropriation kan dog ikke foretages, saa længe Kommunen selv maatte eje Jord egnet til Formaalet, eller saa længe der paa rimelige Vilkaar kan fremskaffes anden Jord.

Ogsaa i dette Tilfælde ser man alle Hensyn taget. Først naar alle andre Veje er spærret, kan man foretage Ekspropriation, som da er en rimelig og fornøftig Foranstaltning, der hindrer Spekulationen i at fejre sine Triumfer, der, som bekendt, maa

betales af Lejerne i Form af en større Husleje.

Til de forannævnte Foranstaltninger, til Erhvervelse af Jord til Udstykning, kan der anvendes 6 Mill. Kr. aarlig i 3 Aar, hvoraf de 3 Mill. Kr. fra Statskassen, de andre 3 Mill. Kr. fra Jordfonden.

Andet Afsnit handler om Kommunernes Jorderhvervelse; her er det Kommunerne, som kan erhverve Jord. Det foreslaas i § 18 at give Landets Kommuner Adgang til med Støtte af Statens Jordfond at erhverve Jord til Udstykning, saaledes at Salgssummer ved Afhændelse af Kommunen tilhørende faste Ejendomme efter Fradrag af de Ejendommene paahvilende Prioriteter, Renter og Afdrag samt Afløsningssummer for Kommunen tilhørende Grundbyrder kan anvendes til dette Formaal.

Foruden disse Midler kan der, hvis ikke Udgiften kan afholdes af Kommunens ordinære Indtægter i Forbindelse med et Statstilskud, der i § 19 sættes til $\frac{1}{4}$ af den ansatte Grundværdi, yderligere optages Laan i Kreditforeningen af Kommuner i Danmark; til Optagelse af Laan i et Finansaar til større samlet Beløb end 1 pCt. af den samlede Grundværdi i Kommunen kræves Amsraadets eller Indenrigsministeriets Samtykke. Kommunalbestyrelsen vedtager hvert Aar, hvor stort et Beløb den skal anvende. Der kan af Statens Jordfond anvendes 2 Mill. Kr. aarlig, deraf indtil 1 Mill. Kr. aarlig til Erhvervelse af Byggepladser.

Købesummen, Rente og Jordrente af enhver Ejendom, afhændet af en Kommune, indbetales til denne. Der nedsættes et kommunalt Jordudvalg i hver Kommune, bestaaende af 3 Medlemmer, valgte for 6 Aar ad Gangen af Kommunalbestyrelsen efter Forholdstal. Ved Køb af større Ejendomme kan Statens Jordlovsudvalg være medvirkende.

Jeg gaar derefter over til Kapitel IV, der handler om Oprettelse af mindre Landbrug paa Jord i Statens Eje. Der tages Sigte paa, at Brugene bliver af en saadan Størrelse, at de kan ernære en Familie ved dennes egen Arbejdskraft; men der kan ogsaa, naar Forholdene taler derfor, udstykkes i større eller mindre Parceller efter Landbrugsministerens Tilladelse. Der kan udstykkes i indtil 15 ha, og ingen Parcel